

Beredskapslager och svensk matförsörjning

Från jord och lager till butik och hushåll - hela kedjan måste fungera

Matberedskap är mer än att lagra konservburkar. Sverige måste kunna odla, förädla, förpacka, transportera och distribuera maten även när importen störs.

Två delar av samma system

1. Strategiska beredskapslager

Riket vill bygga regionalt spridda lager för sådant som inte kan ersättas snabbt: utvalda livsmedel och insatsvaror, läkemedel och vårdmateriel, vattenrening, energi, kritiska reservdelar och annan samhällsviktig materiel.

2. En uthållig svensk livsmedelskedja

Svensk matproduktion hjälper bara fullt ut om även utsäde, gödsel, foder, energi, reservdelar, förädling, förpackningar, kylning, betalningar och transporter fungerar. Därför ska hela kedjan kartläggas och förstärkas.

Så bygger vi kedjan

1	Identifiera baslivsmedel och kritiska insatsvaror.
	↓
2	Kartlägg beroenden från gård och fiske till industri, lager, transport och butik.
	↓
3	Öka svensk eller nordisk kapacitet där ett enda importberoende är för riskfyllt.
	↓
4	Lagra varor som inte kan ersättas i tid och rotera lagren löpande.
	↓
5	Säkra reservkraft, vatten, drivmedel och personal för de viktigaste leden.
	↓
6	Planera regional distribution så att maten når hushåll även vid störd logistik.

Lager på flera nivåer

- Nationella lager för strategiska volymer och lång ledtid.
- Regionala lager nära befolkning och produktionsområden.
- Företagslager genom avtal och ersättning där marknadens normala lager är för små.
- Hushållens hemberedskap för den första veckan, så hjälpresurser kan koncentreras till dem som behöver stöd mest.

Svenskt jordbruk som beredskap

- Säkra tillgång till utsäde, gödsel, foder och reservdelar för prioriterad produktion.
- Bygg mer lokal energi och biogas kopplad till lantbruk där det är ekonomiskt och tekniskt rimligt.
- Skydda jordbruksmark, vattenförsörjning och produktionskapacitet långsiktigt.
- Planera för enklare produktionssortiment i kris - kalorier och näring före maximal valfrihet.
- Avtal med livsmedelsindustri och handel om prioritering och distribution vid höjd beredskap.

Vad som redan händer

Sverige har under 2026 stärkt arbetet med livsmedels- och dricksvattenberedskap och regeringen har lagt fram regler om beredskapslager i livsmedelskedjan. Riket vill göra detta till ett uthålligt, decentraliserat system med tydliga nivåmål och regelbundna övningar.

Sverige ska handla med världen i fred - men kunna mata befolkningen när världen inte fungerar som vanligt.

Källor och faktagrund

Dokumentet skiljer mellan dagens svenska beredskap och Rikets politiska förslag. Förslagen är politiska ställningstaganden; faktauppgifter nedan bygger på aktuella myndighetskällor.

- Livsmedelsverket: Livsmedelsberedskap och investeringsprogram för livsmedels- och dricksvattenberedskap - [livsmedelsverket.se](https://www.livsmedelsverket.se)
- Regeringen: Beredskapslager i livsmedelskedjan, prop. 2025/26:205 - [regeringen.se](https://www.regeringen.se)
- Regeringen: Nationell strategi för försörjningsberedskap, 30 juli 2026 - [regeringen.se](https://www.regeringen.se)
- Regeringen: Beredskapspaket för decentraliserad försörjningsberedskap, 9 mars 2026 - [regeringen.se](https://www.regeringen.se)
- Myndigheten för civilt försvar: Det civila beredskapssystemet - [mcf.se](https://www.mcf.se) / [msb.se](https://www.msb.se)
- Energimyndigheten: Energiberedskap och beredskapslagring av olja - [energimyndigheten.se](https://www.energimyndigheten.se)

Princip

Beredskap byggs bäst i fredstid. Målet är inte isolering från omvärlden utan att Sverige ska kunna fortsätta fungera när import, nät, transporter eller enskilda system tillfälligt slås ut.